

Změna v oblasti sociálních dávek bude více motivovat k přijetí i méně placené práce

Tisková zpráva

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) pracuje na změnách v oblasti sociálních dávek, které se odvíjejí od životního minima (ŽM). Cílem je především **zabránit zneužívání systému a zeefektivnit vyplácení dávek**. Pokud budou změny schváleny, přiblíží se institut životního minima v ČR evropskému pojetí. Bude dostatečně a spravedlivě ochraňovat před hmotnou nouzí všechny typy domácností a zároveň **motivovat lidi k tomu, aby pracovali nebo si práci aktivně hledali. Zkrátka, aby se jim práce vyplatila.**

Vzhledem k tomu, že práce na návrzích neskončily a vše musí ještě projednat koaliční a sociální partneři, **není v tuto chvíli možné sdělovat jakákoli konkrétní čísla**. Údaje, které jsou uvedeny v dnešních Hospodářských novinách („Vláda sníží příjmy lidí závislých na sociálních dávkách“, str.1), jsou zavádějící.

Životní minimum je v současné době dvousložkové. Jsou v něm zahrnuty náklady na osobní potřeby (výživa) a náklady na domácnost (tedy i na bydlení).

MPSV počítá s tím, že by životní minimum bylo v budoucnu jednosložkové. Jeho částka by pokrývala výdaje na osobní potřeby a na výživu. Část ŽM vyjadřující náklady na bydlení by se z životního minima vyloučila a náklady na bydlení by řešila dávka státní sociální podpory – příspěvek na bydlení, který existuje už dnes. Pobírají ho domácnosti, jejichž příjem nedosahuje 1,6násobku životního minima. V návrhu se předpokládá, že by se upravila konstrukce dávky tak, aby se zohlednil nejen příjem domácnosti, ale i její náklady na bydlení.

Rozdílné náklady na bydlení v různých regionech ČR by kromě toho řešil i **nový zákon o hmotné nouzi**, na kterém MPSV také pracuje. **Doplatek na bydlení** by byl plně v kompetenci obcí. Důvodem tohoto kroku jsou výrazně diferencované náklady na bydlení, a to nejen podle počtu osob v domácnosti, ale také velikosti sídla a podle formy

vlastnictví, možnosti získat v určité lokalitě přiměřený byt, které nelze z centra objektivně vymezovat. Už dnes sociální referáty pověřených obcí při posuzování konkrétní situace domácnosti pro určení výše dávky sociální péče berou v úvahu skutečně doložené nezbytné náklady na bydlení a ke stanovené částce životního minima na společné potřeby domácnosti pouze přihlížejí. Domácnosti tak mohou na úhradu nákladů na bydlení dostat v dávce sociální péče, která zvyšuje nedostatečný příjem sociálně potřebné domácnosti, buď více finančních prostředků oproti stanovené částce životního minima, nebo naopak méně.

Od 1. října 2004 začne platit nový zákon o zaměstnanosti, který zpřísňuje podmínky pro vedení v evidenci uchazečů a také má více motivovat lidi k práci. Jeho součástí je tzv. doprovodný zákon, kterým se mění řada dalších zákonů. Mezi nimi i **zákon o sociální potřebnosti**. Podle novely nebude člověk, který je déle než jeden rok veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, považován za sociálně potřebného, pokud odmítne bez vážných důvodů (zdravotní, dopravní dostupnost) krátkodobé zaměstnání nebo veřejně prospěšnou práci. **Tím pádem mu bude pozastavena výplata sociálních dávek.**

Vzhledem k tomu, že je Česká republika vázána mezinárodními úmluvami, musí se o takového občana postarat. MPSV počítá se zavedením **institutu existenčního minima**.

Lidé, kteří nebudou považováni za sociálně potřebné z výše uvedeného důvodu, by tedy pobírali jakousi minimální částku tak, aby jim byl zabezpečen určitý minimální životní standard. Tedy prostředky na obživu a základní životní potřeby. Ale **v žádném případě pro ně nebude pobírání těchto prostředků výhodné**. Opět se jedná o motivační prvek.

V každé domácnosti by měla být nejvyšší částka životního minima na osobní potřeby stanovena pro jednu dospělou osobu v domácnosti, nižší částka pro každou další dospělou osobu nebo nejstarší dítě v neúplné rodině a nejnižší částka pro ostatní děti žijící v domácnosti.

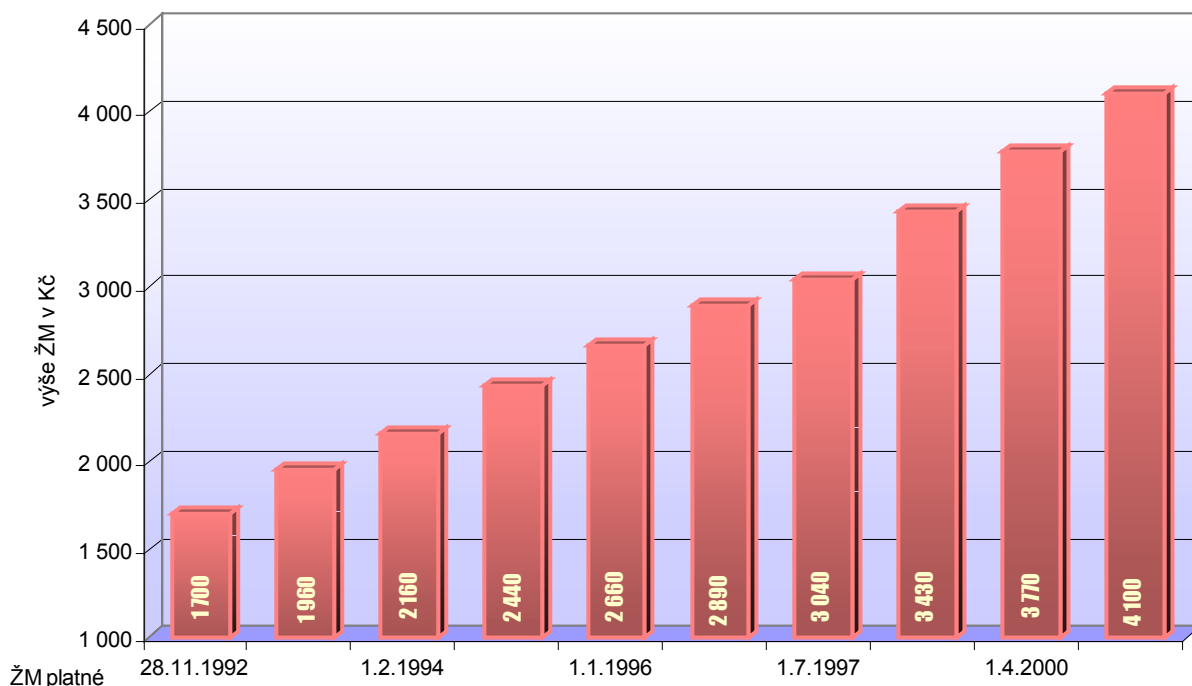
Navrhované částky životního minima na osobní potřeby od 1. ledna 2006 by zahrnovaly náklady na výživu podle nově stanovených výživových norem, nezbytná výzkumně ověřená spotřební vydání a část společných nákladů na domácnost v cenách, kterých by mělo být dosaženo v září 2005.

Toto opatření by mělo ve svém důsledku snížit hranici hmotné nouze početnějších domácností, u nichž objektivně dochází při vícenásobném a

racionálnějším používání věcí k tzv. „úsporám z počtu“, a naopak posílit váhu prvé nebo osamělé dospělé osoby v domácnosti a přiblížit se tak ekvivalenčním škálám využívaným v zahraničí.

Změna zákona o životním minimu nebude mít dopad na úroveň dávek státní sociální podpory s výjimkou příspěvku na bydlení, který bude nově konstruován. Zákon o sociální potřebnosti nahradí zákon o hmotné nouzi, který by měl především omezit dlouhodobou závislost na sociálních dávkách a propojit výplatu dávek s motivačními kroky, které pomohou uchazečům získat novou práci. **Všechny změny začnou platit nejdříve k 1. lednu 2006.**

Životní minimum samostatně žijící dospělé osoby

V Praze dne 26. 8. 2004

Kateřina Beránková, tisková mluvčí MPSV